

Szakköri segédanyag

Írta: Bátfai Erika

2004. január 25.

Jávácska – Internet
csak gyerekeknek: avagy hogyan
láttam tizenegy évesen a már min-
denütt burjánzó számítógépeket,
a mindent behálózó Internetet,
a mindig magunknál hor-
dott mobiltelefonokat és a
mindezeket összekötő
programozást?

Általános Nyilvános Engedély

SZAKKÖRI SEGÉDANYAG A FANTASZTIKUS PROGRAMOZÁSHOZ

1.0.1 verzió – „HTML”

A dokumentumot szakkörvezető tanároknak ajánljuk. A foglalkozás számítógépet igényel, illetve, telepített böngészőt. A HTML fájlokat először mindenképp szövegfájlban érdemes írni, csak később térjenek át HTML-szerkesztőre!

Szerzői jog © 2004 Bátfai Erika <erika@javacska.hu>. Minden jog fenntartva. Jávácska projekt, <http://www.clib.dote.hu/javacska>

Ez a dokumentum szabad szoftver; továbbadhatja és/vagy módosíthatja a GNU General Public Licence feltételei szerint, ahogy a Free Software Foundation közli; vagy a Licenc 2. verziója, vagy pedig (saját belátásunk szerint) bármely későbbi verzió.

Ezt a dokumentumot azzal a reménnyel terjesztjük, hogy hasznos lesz, de MINDENFÉLE GARANCIA NÉLKÜL; az ELADHATÓSÁG vagy ADOTT CÉLRAVALÓ ALKALMASSÁG garantálása nélkül. A részletek a General Public Licence-ben találhatóak.

1. HTML

Mielőtt nekilátnánk a HTML szerkesztésnek érdemes tisztázni néhány alapfogalmat.

1.1. Alapfogalmak

- **Böngésző: honlapokat megjelenítő szoftver.**
- **HTML¹:** az a nyelv, amiken a honlapokat írják.
- **Kliens / Ügyfél:** az a program, ami kér valamit a hálózaton, például egy honlapot.
- **Szerver / Kiszolgáló:** az a program, ami ad valamit a hálózaton, például egyhonlapot.
- **URL²:** a honlapok címe a hálózaton.

1.2. Ismerjük meg a HTML mondatokat!

A HTML nyelvű szövegeket sima szövegfájlba írunk.

A HTML nyelvű mondatok a böngésző programoknak szólnak, hogy az adott oldal szövegeit, képeit, táblázatait hogyan jelenítsék meg, melyik más oldalakkal kapcsolódjon össze, illetve egy rendes HTML oldalban vannak az oldalra vonatkozó általános információk.

Nézzük meg közelebbről:

A HTML mondatokat könnyű felismerni egy honlap forrásszövegében: **MIN-DIG kacsacsőrök** zárják őket közre. Túlnyomó részüknek ikertestvére is van, igaz mintha kétpetéjű ikrek lennének: megkülönbözteti őket egy / jel (ez mindig a bezáró parancs előtt van).

A HTML oldalakat a `<html></html>` mondatok határolják. A HTML oldalak két fő rész alkotja: a *fej és a törzs*.

Nézzük együtt a HTML szöveget mondatonként!

```
<html>
```

1. A fejet a `<head></head>` parancsok fogják közre.

```
<head>
```

---

¹HyperText Markup Language: hiperszöveget leíró nyelv

²Universal Resource Location – általános erőforrás-hely meghatározó

A fejből az oldalra vonatkozó általános információkat találjuk:

- ilyen a cím, ami a böngésző felső szegélyében jelenik meg:

```
<title>Internet csak gyerekeknek</title>
```

- ide kerülnek az úgy nevezett „metaadatok”: amelyek az oldal jellemzőit írják le (angol szótár segítségével próbáljátok kitalálni, melyik metaadat mit jelöl!):

```
<meta http-equiv="content-type" content="text/html; charset=ISO-8859-1">
<meta name="author" content="Erika Batfai, ebatfai@lib.unideb.hu">
<meta name="keywords" content="internet, gyerekek, html, java, oktatás, példa">
```

A fejet a szokásos záró-testvérpár zárja:

```
</head>
```

2. **A törzsben a böngészőben megjelenő tartalmat találjuk:** ez lehet szöveg, kép, táblázat, link; valamint az ezeket megformázó parancsokat.

```
<body>
```

Ha képeket, szöveget, számokat, esetleg felsorolást szeretnénk arányosan elhelyezni egy oldalon: legegyszerűbb, ha táblázatot használunk. Egy táblázatot a `<table>` `</table>` testvérpár fogja közre. A nyitótagban mondhatjuk meg:

- Milyen széles legyen a táblázat szegélye (border). Ha nem akarjuk mutatni a szegélyt: a változó értéke nulla lesz.
- cellákon belüli hely: cellpadding
- cellák közötti hely: cellspacing
- táblázat szélessége: width

```
<table cellpadding="0" cellspacing="0" border="0" style="text-align: left; width: 550px; margin-left: auto; margin-right: auto;">
```

A táblázat teste: ahol a megjelenítendő tartalom van:

```
<tbody>
```

A táblázat egy sorát a `<tr>` `</tr>` testvérpár öleli körül. (Table row)

```
<tr>
```

A táblázat sorának celláit a `<td>``</td>`(table data) határolja. A nyitó tag az adott cellára vonatkozó utasításokat tartalmazhatja. Cellán belül pozicionálhatjuk a tartalmat az `align` opcióval:

```
<td style="vertical-align: top;">
</td>
</tr>
```

Egy cella tartalmazhat karaktereket, képet, linket. A fenti cellában megadtuk a kép szélességét (`width`) és magasságát (`height`). Nem beillesztjük a képet, hanem csak hivatkozunk rá: az adott két nem egy könyvtárban van a honlappal, akkor a rá való hivatkozásnál meg kell adni az elérési útvonalát (ezt megtehetjük akár teljes URL-lel:

``; vagy könyvtárak megadásával: ``.

```
<tr>
```

```
<td background="javacskaDobozKozep.png" valign="middle"
align="center">
```

Szövegnél megadhatjuk a betűk méretét (`size`), színét (`color`), típusát (`face`). A szöveg formázását a ```` parancsok határolják:

```
<font size="+1" color="#000099">
```

Befolyásolhatjuk a betűk szedését. A betűk vastagon szedését a ```` parancspárral érhetjük el.

```
<b>
```

```
<font face="Helvetica, Arial, sans-serif">Jávácska</font>
```

```
</b>
```

A betűk formázását is be kell zárunk:

Így nyithatunk új sort:

```
<br>
  <font size="-1" style="color: rgb(5, 10, 119); font-family:
    helvetica,arial,sans-serif;">
Internet csak gyerekeknek</font>
<br>
```

Húzhatunk tetszőleges méretű vízszintes vonalat. A vonal vastagságát (a táblázat keretéhez hasonlóan) a (size) értékével, szélességét a (width) értékével adhatjuk meg (ez utóbbit megadhatjuk pixelben, mint itt; vagy a teljes oldal részével, pl. <hr width="">).

```
<hr width="550" size="1">
```

Be kell zárunk mind a táblázat sorát:

```
</td>
```

Mind a a celláját:

```
</tr>
```

S aztán kezdhetjük előről! Mivel a táblázatot még nem zártuk be, kérhetünk új sort:

```
<tr>
```

S a sorban új cellát, megadva a jellemzőit:

```
<td background="javacskaDobozKozep.png" valign="middle"
  align="center">
```

Fokozhatjuk mindezt azzal, ha a táblázatba egy új táblázatot illesztünk. Ennek a táblázatnak jól látható szegélyt adunk:

```
<table border="2">
```

A táblázatnak egy sorában két cellája lesz.

```
<tr>
```

Az egyik cellába egy képet szúrunk be:

```
<td>  

```

szépen bezárjuk a cellát:

```
</td>
```

A másik cellába szöveget szeretnék írni, s a betűket megformázom (méter, szín, betűcsalád):

```
<td><font size="-1" style="color: rgb(5, 10, 119); font-family:  
helvetica,arial,sans-serif;">
```

Új bekezdést `<p>` paranccsal kezdetünk. A szövegformázás ismerős lehet a szövegszerkesztőkből:

- vastagon szedés: `<b></b>`
- dőlt szedés: `<i></i>`
- aláhúzás: `<a></a>`

```
<p> Íme egy felsorolás:
```

Kétféle felsorolást használhatunk: az egyikben a pontok bármilyen sorrendben állhatnak. Ebben az esetben a felsorolást az `<ul></ul>` testvérpár fogja közre. A felsorolás elemei (mindkét típusnál) a `<li>` után következnek:

```
<ul>  
<li>egyik pontja  
<li>másik pontja  
</ul>
```

```
<p> Íme egy számozott felsorolás:
```

A másikban meghatározott sorrendben követik egymást. Ebben az esetben a felsorolást az `<ol></ol>` testvérpár fogja közre.

```
<ol>
<li>első pontja
<li>második pontja
</ol>
```

Bazárjuk a betűket formázó parancsot:

```
</font>
```

Bezárjuk a cellát:

```
</td>
```

Bezárjuk a sort:

```
</tr>
```

Bezárjuk a beékelt táblázatot:

```
</table>
```

Bezárjuk a beékelt táblázatot befogadó cellát:

```
</td>
```

Majd sort:

```
</tr>
```

Egy újabb sorban, s annak egyetlen cellájában

```
<tr>
```

miután megadjuk a cella jellemzőit (háttérkép, szöveg elhelyezkedése, igazítás)

```
<td background="javacskaDobozKozep.png" valign="middle"
align="center">
```

egy 550 hosszúsági vízszintes vonal után

```
<hr width="550" size="1">
```

a már ismerős módon (betűcsalád, szín, szedés) formázzuk a szöveget:

```
<font face="Helvetica, Arial, sans-serif"><b>  
<font color="#000099">Kapcsolat</font></b></font>
```

Új sorban

```
<br>
```

szintén formázott

```
<font face="helvetica" size="3"><font size="-1"  
color="#000099"  
face="Times New Roman, Times, serif">
```

oldalkapcsolatot (linket) helyezünk el Jáváccka lapjára. A linkeket az `<a href=""></a>` testvérpár határolja. Ha kezdő parancsba URL-t írunk, akkor honlapokat kapcsolhatunk össze:

```
<a href="http://www.clib.dote.hu/javacska/">Jáváccka honlapja</a>
```

```
<br>
```

Ha, az alábbi módon, e-mail címet: akkor a gépünk alapértelmezett levelező rendszerével levelet küldhetünk a megadott címre:

```
<a href="mailto:javacska@javacska.hu">javacska@javacska.hu</a>
```

A két testvér közzé kerülő szöveg/kép jelenik majd meg a böngészőnkbe, s erre kattintva léphetünk másik honlapra vagy küldhetünk levelet.

```
</font>  
</font>  
</td>  
</tr>
```

Mindig ügyeljünk arra, hogy valamenyi páros parancsnak legyen meg a testvére! Táblázatunk utolsó sorának egyetlen cellája a doboz megjelezés be-
záró képét tartalmazza, a szokásos tulajdonságokkal:


```
<tr>
  <td style="vertical-align: top;"> </td>
</tr>
```

Ezek után bezárjuk a táblázat testét:

```
</tbody>
```

Majd magát a táblázatot is:

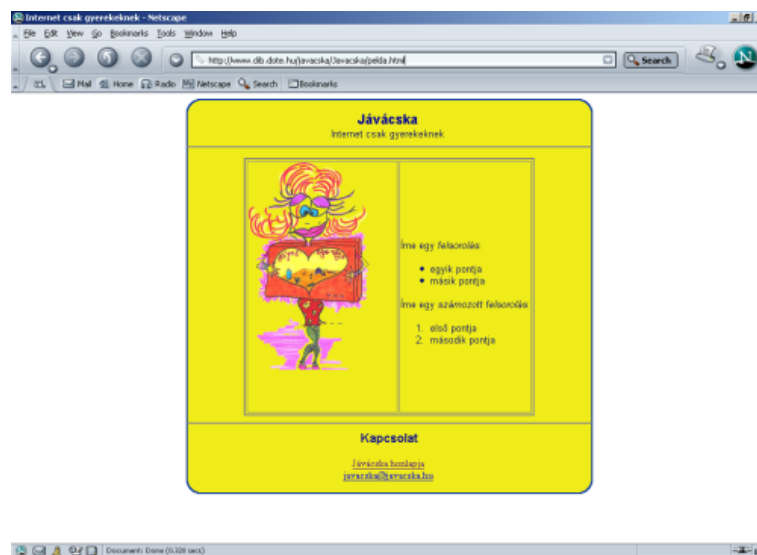
```
</table>
```

A honlap testét:

```
</body>
```

S magát a honlapot:

```
</html>
```


1. ábra. Példa honlap

1.3. Készítsünk saját HTML lapot!

Készítsünk saját HTML oldalt! Az alábbi egyszerű oldalt is felhasználhatjuk:

```
<html>
  <head>
    <title>Internet csak gyerekeknek</title>
    <meta http-equiv="content-type" content="text/html;
charset=ISO-8859-1">
<meta name="author" content="Erika Batfai, ebatfai@lib.unideb.hu">
<meta name="keywords" content="internet, gyerekek, html,
java, oktatás, példa">
  </head>
  <body>
<center>

<font size="+1" color="#000099">
  <b>
<font face="Helvetica, Arial, sans-serif">Jávácska</font>
  </b>
</font>
  <br>
<font size="-1" style="color: rgb(5, 10, 119); font-family:
helvetica,arial,sans-serif;">Internet csak gyerekeknek</font>
  <br>
<font face="Helvetica, Arial, sans-serif"><b>
<font color="#000099">Kapcsolat</font></b></font>
  <br>
<font face="helvetica" size="3"><font size="-1"color="#000099"
face="Times New Roman, Times, serif">
<a href="http://www.clib.dote.hu/javacska/">Jávácska honlapja</a>
<br>
<a href="mailto:javacska@javacska.hu">javacska@javacska.hu</a>
</font>
</font>
  </center>
  </body>
</html>
```

1.4. Cél

Aki figyelt, meg tudja mondani, milyen HTML parancsokkal készült az alábbi oldal:

2. ábra. Barát Virág honlapja

Hivatkozások

- [1] A Jáváccka találkozó, <http://www.clib.dote.hu/javacska>, Bátfaai Erika, Orvos Edina és a helyi csoport (2003)
- [2] Fantasztikus programozás pdf könyv. Jáváccka portál, <http://www.clib.dote.hu/javacska> (2003-2004)
- [3] A Jáváccka fejlesztői lap, <http://www.javacska.hu> (2003)